

ZOMBOR és VIDEKE

BACS-BODROGH MEGYEI POLITIKAI LAP.

Szerkesztőség: Csíhás Benő-uteza 94. szám.
Kiadóhivatal: Kossuth Lajos-uteza 152. szám.

Felolós szerkesztő:
Dr. DONOSZLOVITS VILMOS.

Egész evre 12 kor, félévére 6 kor, negyedévre 3 kor
Egyes szám ára 16 fillér.
Megjelenik minden vasárnap és esztőrtökön.

Városunk világitása.

Negyedszázad óta Zombor város nemes magisztrátusa tanulmányozza a közvilágitás kérdését, de az ügyet mai napig sem vitte előbbre. Negyedszázad előtt felállt néhai Barthal József a város tanácstermében, türhellen állapotnak mondta az akkori közvilágitást, mely ép olyan volt mint a mostani — apellált a felvilágosult korra, a város fejlődésére, intelligenciájára s indítványozta, hogy városunk a gázvilágitást hozza be s annak keresztülvitelére egy bizottságot küldjön ki.

Az akkori viszonyok szerint a gázvilágitást csak Szeged és Pécs kivételével csak Budapesten ismerték városatyáink, megijedtek a nagy pótdától s hidegen fogadták Barthalnak melegen ajánlott indítványát. Mentő angyalnak fogadták jó Zsulyevits Demjén erre következő replikáját, kinek — bár mindig magyar ruhában járt — élénk érzeke volt az újabb kor vívmányai s a haladás iránt, de viszont Barthal indítványa ellen ne beszélni és ne cselekedni egyenlő lett volna a hazaárulással a zombori jakobinusok részéről, kik Ambrozovits Károlyt vallották vezérüknek. Óriási hahota fogadta Zsulyevits Demjén

a gázvilágitás elleni fejtegetéseit, ki, hogy álláspontjának nagyobb nyomatókot adjon, érvül az ügy elodázására felolvasta fiának — a mostani kereskedelmi iskola igazgatójának — levelét, aki azt írja: A külföldön a villannyal való világitást felfedezték, most tanulmányozzák. Tehát Zsulyevits Demjén erre hivatkozva, ellenindítványt adott be, mondván, várjon Zombor város a világitás rendezésével addig, míg a villanyvilágitást kellőleg nem tanulmányozták.

A zombori jakobinusokat leszavazták, a gázvilágitás behozatalára a bizottság ki lett küldve. De hiszen már közmondássá vált, ha az Úristen a világ teremtését bizottságra bízta volna, az még mai napig sem készült volna el. A huszonöt év előtt kiküldött bizottság tagjainak java része bizonyára a más világon számol be működéséről, mert biz az mindennel törődött, csak a város világitásával nem.

Jött a jó Vukicsevics Peró bácsi aerája. A város kövezése foglalta le a város pénztét és gondjait, nem törődtek a világitással, hisz a bukovácsi erdőből hazajövő komisio ugyanis be volt iluminálva alaposan; majd öt követte a puritán gondolkozásu s vas-

szigoru Hoffmann Miska, aki még a petroleum világitást is feleslegesnek tartotta, mondván: én Josefstadban a casamatákban a fagygyertyával is megelégedtem volna — ebadta népe este aludjon, kinek és minek este a világitás?

Csíhás Benővel a kulturális haladás vonult be a városba. Közhasznóság szigoru végrehajtásával az egészségügyet előbbre vitte, az utcák rendezése, fák ültetése, a város csinosodásának alapmunkálatait fektette le. Vágóhid, kaszárnyák építése a város közjövödelmeinek fokozására történt, légiója a szabályrendeleteknek, hirdetik hosszú időre a végzett által rövid időre szabott tevékenységének városrendezési munkálkodását a közjó érdekében. A város világitásával kérdését napirendre hozta s a kérlelhetlen halál minden szép reménynek fonalat elvágta, mely energiájához, tudásához s a szép iránti érzékéhez volt költve.

Utána jött Schlagetter Gyula a város vezetésében. Politikai motívumok voltak a főbb irányadók a város-házán s ezzel a személyes kultusz s protekció kezdett lábra kapni, az ellenzék kérlelhetlen üldözésével. Legéletrevalóbb eszmék, a közérdek szem-

A „ZOMBOR és VIDEKE“ TARCZAJA

Válunk.

Kitárnám lelkeket előtéd,
Ha tudnám, hogy megértenél.
Elmondanám: forró szívemnek
Zajongó lelkem mit beszél
Elmondanám, hogy amit érzek,
Azt nem mindenki érzi,
Hogy lelkem álmát, szívem vágyát
A tömeg föl nem érheti.

De nem szólok. A szájam nóma,
Mint a sirboltok ajtaja,
Pedig mögöttem nem halál van,
Forrongó élet zsiabaja.
Tudom, ha lelkeket kitárnám
S elmondanám, bennem mi él:
Tán meggyülölnél, tán nevetnél,
De soha meg nem értenél.

Olyan vagy mint a többi leányzó,
Talán jobb mint a többiek.
De a közös bilincs köt össze
Az éggel s földdel tégedet.
En ezt a bilincset elszakítottam,
Ott járok ég és föld között,
S igaz szabadság glóriája
Leng a kietlen ut fölött.

Mernél ez utamon követni?
Eltépnéd e a láncokat? ..

Soha, soha!.. Ezért ne tud meg
Hogy a lelkemből mi fakadt.
Szétválék utunk mindörökre.
Tied virágos és derült,
Enyém kanyargós és kietlen
Viharba ködbe elmerül.

E. D.

Mese a menyből.

Egy kis európai állam miniszterelnöke meghalt. Lelke ő exczellenciája valódi miniszteri lélekhez kellően rendszalagokkal és ordókkal ékített teljes diszruhában szállt ég felé. Így ért a meny kapuja elé. Am a kamarás kulesi té sehogysem akart a zárba illeni, barmennyire forgalta és csavarta a miniszteri lélek. Kénytelen volt tehát kopogni a kapun, amely csakugyan töl is tárult előtte. Megjelent Szent Péter és a lélek ő exczellenciájának ama kérdésére, vajjon meg, van-e engedve neki, hogy a menybe beléphessen, kijelentette, hogy a menybéli zárok alaposau megváltoztattak és a kamarás meg zárdakulesok már nem illenek beléjük ugy, mint azelőtt. A menybejutásnál főérdemnek a humanitás tekintelik, valamennyi méltóság és magasrangu connexio hitele alálbszállt s ennek következtében gazdag, s ordós csillagokkal díszített személyiségeknek a belépés megnehezített; ellenkezőleg könnyen a menybe éppen a szegény emberek juthatnak; különösen azért, mert a menynek legutóbbi

ujjászervezése óta az udvartartás egyenruhájul általában a kolduskabát s nem az ordós csillagokkal borított frakk ismerlettel el, annál inkább, mivel idefenn mindennemű csillag, a mutatkozó nagy készlet miatt, teljesen kikerült a divatból. E szavakkal Szent Péter bezárta maga után a kaput és a jó lélek — exczellenciát miniszteri elmékedéseiben magára hagyta.

Úgyes államférfiu azonban még a meny kapuja előtt se esik kétségbe. Diplomatikusszótne itt is csakhamar a kívánt czél felé vette. Nemsokára azután az elegáns, miniszteri lélek találkozott az égi országválon egy koldussal, aki vigan tartott a tudvalévő kapu felé. O exczellenciája kegyesen megszólítja.

Miniszteri lélek: Hová sietez, kedves lélekbarátom?

Koldus-lélek: Hová máshová, mint a menybe?

Miniszteri lélek: Micsoda? A menybe ebben a czastrangos ruhában?

Koldus-lélek (ámulva): Ebber a ruhában? Istenem, hiszen főtisztelendő uram azt állította mindig, hogy a menyben nem néznek a ruhára, csak a szívre.

Miniszteri lélek: Ime, láthatod, mennyit hazudoznak a földön. — Hidd el, barátom, a menyben is rosszakab lettek a viszonyok. — Hogyan is juthatott eszedbe, tisztességes frakk és divatos nadrág nélkül a paradicsomba készülni? Hisz maga Szent Péter

pontjából tett indítványok, tervezetek, sürgős és elodázhatlan követelmények, melyek mindhangosabban lellek kifejezést, a városházán süket fülekre találtak, minden a párt politika ridég prizmáján átnézve, lettek elbirálva s otrombában leszavazva. A város nyomorult világlátását is napi rendre hozta az ellenzék, — ahhoz a jól ismert bizottsághoz lett tanulmányozás céljából utasítva, kiknek jól ismert s megbízható tagjai a nemtörődés párnáin pihenve fakir módra aludtak — vagy legalább is azt jól tudták szimulálni. Schlagger rövid idő alatt megútván a dicsőséget és elkedvetlenedve a sok támadás miatt — a város társadalmát darabokra szagatva visszament a vármegyéhez, — hogy helyt adjon egy fiatalabb, agilis erőnek.

A sok és szép eredményekkel, telve ambícióval, pezsdülő étellel, megnyerő modorral fogott nagy munkájához az új polgármester Trischler Ferencz. Nem sokat dikciózott, de annál többet igyekezett tenni. A város közvilágítás napirendre lett tűzve. Az alvó bizottságot álmaiból felrázta — tanulmány útra vitte őket s az alföld egy városának éjjeli kivilágítását bemutatva keble mély ábrándokkal lehetett telve — így kivilágítva látni az ő dédelgetett Zomborját — hullámzó közönséggel, kivilágított kirakatokkal s lüktető kereskedelemmel.

Csihás Benő reformtervei feléledni látszottak, — új életet magában záró rügyek jelentek meg a város életfáján, — melyet azonban a kaszás zord lehelete megérintett, a szép reményeket nyújtó már fesslének induló rügyek egyszerre elfonyadtak, az élet gyökerei ketté lett metszve, s mielőtt virágozott s gyümölcsöt hozott volna, elhervadt. Petroleummal világitott gyászfényolós lámpák hirdették, hogy életük — bár pislogva meglelt hosszabbítva.

H a u k e I m r e jelenlegi polgármesterünk nem kisebb ambícióval foglalta el a polgármesteri curulust. Vármegyei ember volt — annak életét elemében rögt fel, csinját-binját ismeri, otthonos, sőt kapacitás a vízrendészet terén, melyet Schmausz alispánsága alatt bő alkalma volt alaposan elsajátítani, de városunk intézményeit nem ismerte, a városi közigazgatás bonyolult rendszerében nem volt jártas, nem ismerte hivatalnokainak munkaképességeit, kvalitásait; a közlakosság szükségletit, óhajait, saját észleletei alapján nem volt alkalma alaposan helyesen megismernie. Az informatió, tanácsadás soh' sem oly biztos út jelző, mint a közvetlen ismeretkör. Polgármesterünknek tehát óriási munkát kellett végeznie; előtanulmányokat kellett tennie. Mi hisszük, hogy ideje nagyobb részét ez abszorbeálta — s ennek tudjuk be, hogy pozitív n a g y o b b eredményeket nem tudott eddigéig felmutatni. Sokban útját szegi a jó akaratnak a pénz kérdés, — mert a publikum nem azt nézi, hogy mi lett létesítve, hanem csak azt őrzi fellékenyen, hogy a városi pótdó ne emeltessek. Tisztelettel üdvözljük őt az energia terén, melyet az új tempom felépítésénél tanusított s a polgárság üterére téve kezét megérezte annak hő óhaját, — szakítani, sőt szembe mert szállni egy mumussal, mely csak képzelti nagyság volt — kit azonban előbb másoknak kellett hű fotográfiájában bemutatni.

Üdvözlöttük Hauke Imrét a létesítendő modern gőzfürdő eszméjében kiviteli aktusában. Személyek érdekeit vesse alá a közérdeknek, — s itt e téren is általános elismerés fogja kísérni működését. Modern gőzfürdő nélkül Zombor el nem lehet!

Aktualissá vált azonban a közvilágítás kérdésének végleges meg-

oldása. Jó Zsulyevits Demjén álma beteljesült — melyért kinevelték, — A közvilágítás legjobb eszközeinek a villanyvilágítás el van már fogadva. — A fölött Zombornak nincs már joga vitatkozni, hogy elég tökéletes-e vagy nem, ha neveltségessé tenni nem akarja magát. Néhány év előtt a városházán tartott értekezleten azon nézet győzött, hogy várni kell még a villanyvilágítással, nem elléggé tökéletes még. Az idő ráczáfolt a halogatókra: kimondhatjuk a villanyvilágítás ma már oly tökéletes, oly megbízható oly annyira beállt, miszerint e fölött vitatkozni ma már meddő dolog.

A házi világlátásnál a villanyfényé az elsőség. Nem rontja a szemet mint a gázláng, mely rezeg, bár az Auer égők ezt ellensúlyozzák, de itt meg ez égők a szoba levegőjét rontják és az az egészségre ártalmas. A gáz legjobban rontja a szoba levegőjét. Ki van mutatva, hogy egy normal gázláng évenként 100 liter oxygént fogyaszt és közel ugyanannyi szénsavat termel. A petroleum még jobban rontja a szoba levegőt, 400 lit. oxygént fogyaszt, rengeteg szénsavat termel, azonkívül gőze, füstje, bűdösíti a levegőt, émelgyet, főfájást okoz, — a butort bekormozza, a cselédeknek és háznépnek örökös bajt okoz. Hogy a levegő beszenyezésére mily ártalmas ez égési anyagok, — bizonyítja azon tény, hogy ha a szénsavval akarnók megmérni annak nagyságát, úgy mondhatjuk, hogy egy normal gázláng annyira szennyezi a levegőt a szobában, mintha ott 5 ember tartózkodna. A petroleum normal lángja pedig 4 ember szénsav termelésének felel meg. Már pedig a laikus is érzi lüdejével mily nyomasztó a levegő ott, ahol többen tartózkodnak s kellő szellőzésről nincs gondoskodva. Azonkívül a gáz ömlése miatt felette veszedelmes. Fojt és robbanhat.

De elodázhatlan szükségletté vált a villanyvilágítás sürgős behozatala társadalmi és kereskedelmi szempontból is. A város intelligenciájának zöme, a tisztviselő kar csak este jut a szükséges sétájához. Már pedig kinek van kedve a sötétbe botorkálni? Szép korzónk, nagy utcánk mily élénk volna, hogy pezsdülne ott az élet, ha kellő világítás lenne. A kereskedők meg plane már kiálltanak a jobb világításért. Nagy házbér, segédek tartása, nagy adók mellett amint az éj leple leborítja városunkat, kihál az élet, már este 7 órakor kénytelenek kereskedésüket bezárni s a város egyéb lakóival a tyukok módjára aludni menni.

Mindezen okok közrehatnak arra, miszerint ki kell mondanunk, hogy Zombor város elsőrendű követelményei közé tartozik a villanyvilágítás s ürgős behozatala. Elő azokkal a 25 év óta gyűjtött tanulmányokkal, ki vele azokkal a drága városi pénzen tett tapasztalatokkal, — lássuk, halljuk és bíráljuk meg hogyan, mikép világitassuk városunkat. A kényszer döngte a kapukát, a drága, silány, rossz, egészségtelen petroleum világlátással pokolba már

földi életében első kamarás volt a zsidó udvarnál. Látod, edes ruhák — barátom, én magam ebben a díszes ruhában is csak nagy nehezen juthatnak a menyországba. Szent Péter például sehogyan békülhetett ki régi divatu gallérommal.

Koldus-lélek: Lehetséges-e? — Oh, jó Istenem! A koldusok tehát nem jutnak a menyországba, csak a miniszter urak?

Miniszteri lélek: Ugy van. — De egy szegény lélek kötelessége, hogy a másikon segítsen. — Jöjj, cseréljünk ruhát. Ha majd rajta lesz a miniszteri frakk, mindenhová bejuthatsz, még a menyországba is.

Koldus-lélek: Oh, lélek — exczellenziád tulságosan kegyes. Erezni, hogy a meny közelében vagyunk. A földön lélek — exczellenziád sohasem volt oly jótékony. — De Istenem! Silány koldus-rongyaim lélek — exczellenziád átszellemült testére nem fognak illeni.

Miniszteri lélek: Soh' se főrdjél vele! Igazi miniszter — lélekre minden illik. — Jöjj csak, jöjj!

Ez igazán diplomatikus ajánlat következében a szegény koldus örömet kicsérte lyukas ruháját ő exczellenzia fényes öltözékével és kevés vártatva a szeretetreméltó miniszteri lélek elég lumposan állt ott a menyeknek országutján; — előkelő fejbólintással elbuszított a koldustól, és ily rongyos viszonyok között szerencsésen be is jutott a menybe.

Innen következő levelet küldte fejedelmének:

Légfenségesebb Fejedelmem!
Nagykegyű Uram!

Nem mulaszthatom el, hogy Fenségednek kötelességem jelentsem, misze int diplomatikus uton, melyet választani kénytelen valék, szerencsésen bejutottam a menyeknek országába. Itt is szivemen viselem Fenséged alattvalóinak javát s így azok érd. kében nem mulaszthatom el, Fenségedet a menybéli viszonyokkal közelebbről megismertetni.

Osmernem Fenséged atyai gondoskodását, melylyel alattvalóinak a menyét biztosítani kívánja. Az eddig követelt eljárás azonban, sajnos, kevés praktikus értekel bír mert, amint a menybéli viszonyokat és pedig saját tapasztalatomból megismertem, itt csakis rongyos koldusoknak engedtetik meg a belépés. Ez okból czélszerűnek tartom Fenségednek tanácsolni, kegyeskednék országá igazi javára valamennyi alattvalóját mielőbb koldussá tenni: mert csak ezen módon juthatnak egykor a menyországba.

A legtisztább hazafiai érrülettel maradok
[mely alázáttal]

leghibb néhai miniszterének lelke.

A másolat hitelül:

Maltár Gábor.

egyszer, valóságos közvagyon prédálás, ezeket kidobni olyan rosszért, a melyért jobbat, hasznosabbat, egészségesebbet lehet beszerezni.

Mi megvagyunk győződve és hiszszük, hogy mindezekről, amit itt elmondunk az intéző körök megvannak rég győződve, csak a kivétel módozatai felől eltérők a nézetek. Vannak, a kik a városi kezelést óhajlják, hangoztatván, hogy minek adja a város másnak a hasznát, míg ismét mások ajánlatot tett vállalkozóknak óhajlják átadni, szigorú felügyelet s a város lakói érdekeinek kellő megvédése mellett, hogy a városnak egy fillérébe se kerüljön a berendezés s idővel az egész a város tulajdonába menjen át. Ezen ajánlatot tevők között olyan is lenne, ki a városon keresztül vezetendő villanyos vasút berendezését is elvállalná — Apattinnal összekötve.

Mindezekhez jelen alkalommal hozzá szólni nem akarunk, bár előre jelzük, a városra csak az lehet jó és előnyös, hogy a bizonytalan haszon miatt ne kockáztasson ezeket, mikor ajánlattevő van, aki a város megerősítésére nélkül hajlandó azt behozni.

Ehhez való hozzászólásunkat alkalomadtára fentartjuk; — most csak azt kívánjuk még hozzáfűzni, hogy használjuk fel a kedvező alkalmat, mikor a főispáni székben városunknak lelkes jó barátja, az agilis, munkás, L a t i n o v i t s Pál ül, aki teljes odaadással, ügybuzgalommal, szeretettel fog sietni a város érdekében mindent elkövetni, hogy e régi óhaj teljesüljön. Aki nem frázisokkal, be nem tartott ígérekkel, hanem tetteikkel beigazolta, hogy amire vállalkozott eddigél, azt hűen s lelkiismeretesen el is végezte s főispáni helyét nem tömjénezés és dicsőhymnusok elfogadására, hanem a közjó érdekében a leg több munkát teljesítő első emberünknek mutatta magát méltónak, mely szeretetünk mellett általános tiszteletünket is sokszorosan kiérdemelte.

Félre tehát a petroleum méccsekkel, világosság derengjen Zombor fölött, — a városi tanács és törvényhatósági bizottság ne habozzon, L a t i n o v i t s Pál tartja kezében a világító fáklyát, — nem lidércz fény az, mely ingoványba vezet, hanem a haladás biztos s szilárd talajára, a boldogulás ujjára. Előre! kövessük őt!

Dr. Donoszlovits Vilmos.

A meghiusult csalásról a zombori takarékpénztárnál.

Midőn a „Zombor és Vidéke“, valamint a „Bácska“ című helyi lapok legutóbbi számai napi hírek rovataiban a zombori takarékpénztárnál meghiusult csalásról megjelent közleményeikre, egy részvényes mint közvetlenül érdekelt fél joggal reflektált, és az intézet vezetősége által a csalóval szemben követett eljárását bírálta tárgyává teszi, ama tiszta meggyőződésben van, hogy kritikája az intézetnek rég megalapított jó hírnevét és renomóját absolute csorbát nem üthet.

Franciaországban például nagyobb részvény vállalatoknál, melyeknek részvényesei az ország minden tájékán szét-

szorva élnek és egymással nem igen érintkezhetnek, hogy az érdeket vállalatok felett eszmészerűt folytatssanak, gyakran hírlapi polemikákba bocsátkoznak az illető vállalat ügyvezetése iránt, anélkül, hogy az a vállalatnak kárára válnék, sőt gyakran egynemely az intézet belkezelésétől távol álló részvényes jó idejával hasznos szolgálatot tesz. Igaz ugyan, nálunk nem így áll a dolog, többnyire rossz szemmel nézik minden téren a szókimondót; a részvényvállalatok vezetőségei — kevés kivétellel — zokon veszik, ha valamely részvényes alkalomadtán felszólal. Pedig nálunk Magyarhonban a részvényvállalatoknál a szoros értelemben vett funkcionáriusok között a szakember ritka mint a fehér holló. Na, de az általános kulturális haladással e tekintetben is idővel jobbra fog változni.

Mint részvényes, ki a szóbanforgó csalásról, — melynél az intézet egyik szolgálója jó vagy rosszhiszeműleg közreműködött, — meggyőződést szerzett, szóvá teszi, miként — hogyan lehetett az, hogy az intézet egy tettenért kvalifikált csalót, ki kevés hiba, hogy az intézetet alaposan be nem capta s ki tényleg költségeket is okozott, minden további bírói eljárástól eltekint és a bűnöst futni engedi. Ha magánember tolvajlásban vagy csalásban rajtakapja cselédjét és azt röviden elbocsátja, csak azért, hogy a nálunk szokott hosszadalmas rendőrségi és bírói vizsgálat kellemetlenségeit és a végtérgezés proceduráját kikerülje, annak van még értelme, habár ezt sem lehet helyeselni, mert az ilyen eljárással embertársainkat közvetve megkárosítjuk, mivel ezen individuumok legközelebbi szolgálatadójukat ugyancsak ismét meglopják. Így az emberek elnézéséből nevelődnek tolvajokból betörők, zsványok, haramiak! Már pedig ha magánember eme elnéző eljárását nem helyeselheti, még kevésbé okadatolható az, hogy egy nyilvános számadásra kötelezett intézet, mely részvényeseivel szemben ténykedéséért felelős, egy notorius csalót, bűnöst minden bünyádi eljárás nélkül büntetlenül futni enged, vagy mint a „Bácska“ című lap mondja szólnak eszét.

Az intézetnek kötelessége lett volna ezt a veszedelmes csalót a rendőrségnek átadni az ügyészséghez való beszállítása végett, hogy a kiérdemelt törvényes büntetésben részesüljön, hogy az egyszersmind elriasztás gyanánt szolgáljon hasonló szédelőknék.

A büntető törvénykönyv szerint jelen eset üldözendő, büntetendő cselekményt képez, a zombori takarékpénztár eljárása határozottan helytelen, hogy e családógot agyonhallgatta és a csalót egyszerűen szélnek eresztette, mert a szélhámos most már bátrabban és vigan kísérletezhet más egyebütt.

Azért a „Zombor és Vidéke“ című lap elismerést érdemel, hogy e közérdekű ügyet el nem hallgatta és pertraktálta, mert ezzel csak szolgálatot tett a többi helybeli és vidéki pénzintézeteknek, óvakodásra figyelmeztetvén őket szélhámos család ellenében.

Egy takarékpénztári részvényes.

A zentai hid pusztulása.

A szomorú sorsra jutott zentai tiszai fahidnak 18-án történt vízbe omlása nem lepött meg senkit, aki e hidat ismerte. A szakértő mérnökök már öt év előtt megjósolták a hid és a rakpart pusztulását. Azonban a szakértők véleménye a képviselőtestület többségére nem volt hatással és mindig ellenszegült annak, hogy az 1873-ban épült hidat lerombolják és helyette az igényeknek megfelelő hidat építsenek és a rakpartot renoválják.

A képviselőválasztások után 1902. január 4-én és folytatólag február 21-ik napján tartott városi közgyűlésen a váro-

si képviselőtestület végérvényesen 500.000 koronát szavazott meg a rakpart céljaira. A kőhányási és kőburokolati munkát árjelítés után nyomban kiadták Tóth Ferenc szegedi vállalkozóknak, aki első hajójának közszállítmányt éppen abban a pillanatban kezdte a Tiszába dobni, amikor a hid ússzeroskadt. Erdekes hogy a hid és a rakpart beomlása előtt való napon tartott városi közgyűlésen Endrei Soma városi mérnök jelentést tett arról, hogy a hid és a rakpart körül veszedelmes repedéseket észlelt, amiért is kéri a szegedi folyam-mérnökségnek távirati uton való meghívását, hogy a bekövetkező veszedelem elháríthatására a szükséges lépések tehetőek legyenek. A mérnök indítványá ellenében Kikircs János ácsmester kijelentette, hogy ő is látta a repedést, de nem tartja azt veszedelmesnek és mellőzni kérte a mérnökök költséges meghívását. Ekkor a városi mérnök izgatottan kérte a városi főjegyzőt, hogy vegye jegyzőkönyvbe azt a kijelentését, hogy a további felelősséget a hid és a rakpart építésben maradásáért nem vállalja magára. Ekkor fogadták el a mérnök indítványát. Amikor a folyamammérnökség kiküldöttéi megérkeztek, a katasztrófa már megtörtént. Nevezetes dolog az is, hogy Madari rendőrkapitány az összeomlás előtt félórával szüntette, be a hidon való közlekedést. Szerdán délután érkezett meg Latinovits Pál főispán a vármegyei főmérnök és több mérnök kíséretében.

Zenta város csüttörtökön közgyűlést tartott az összeomlott hid ügyében.

Dudás Lajos polgármester megnyitójában felpanaszolta a nagy szerencsétlenséget, mely a várost érte a hid leomlása folytán. Hangsúlyozta, hogy a közügy a leghiggadtabb tárgyilagosságot követeli tőlünk. Tegyük félre minden partekintetet. Ki ki a legjobb meggyőződése szerint szóljon a dologhoz. A tanács jelentése szerint Kiss Simon gazdasági tanácsos már beszerzett Adán egy kompot. Hir szerint O-Kanizsán is kaphatunk jó kompot bérbe hosszabb időre. Majd a tanács utána néz és jelentést tesz a közgyűlésnek.

Az első szónok Vuics János volt. Előbb követelte, hogy a közgyűlési szónokok beszédeit foglalják jegyzőkönyvbe. A mostani hidat le kell rombolni. 300000 frtba került, mikor új volt, most ismét 120000 frtot kellene rá költeni, hogy használható állapotba jusson. 500,000 frtért lehet egy vashidat építeni. Az örökös lesz. A vashidon lóvonatu, vagy villamos vonatot lehet a csókaik állomásra építeni. Ehhez szivesen hozzájárul Torontál és Bács-Bodrog vármegye is, a torontáli helyiérdekű vasutársaság is.

Györgyoványi György azt ajánlja, hogy ne béreljünk kompot, hanem vegyünk örök áron. 6—700 frtért kaphatunk egészen új, jó kompot. O is a vashid építését ajánlja. Ha egy millió frtba kerül is a vashid, nem baj, legalább örökös lesz.

Mikosevics Kanut nem tartja célszerűnek a bérlővel való szerződés felbontását, mivel ebből esetleg roppant költséges per keletkezhetik. Nem ismeri a szerződést, de szükségesnek tartja előbb annak áttanulmányozását. A mostani hidat ő is oly gyarló alkotmánynak tartja, a melyre nem érdemes többé egy krajczárt sem költeni. Ez a rozsd hid már benne van a városnak 800000 frtjában. 300000 frtba került újonnan; minduntalan javították, egy javítás 30—50 ezer frtba került. Építessünk vashidat, ettől a fahidtól pedig bucsuozunk el örökre. Addig is azonban, míg felépíthetjük a vashidat, kérjük meg a hadügyi kormányt, hogy pontonokat adjon a város rendelkezésére.

Dudás Lajos figyelmeztette a vashid tényezőit, hogy a városnak csupán annyi kiadása lesz a mostani hidra, a mennyibe a szakadás kijavítása kerül, mivel a bérlő köteles azt állandóan jó karban tar-

tani és 20 év múlva a városnak használatos állapotban vissza adni.

Hajdú Dezső azt tartja, hogy akár a régi hidat javítjuk ki, akár újat építünk, a meddig a Tisza sodrát a város alatt meg nem változtatjuk, addig hiába épített hidat és rakpartot, azt úgys elviszi a víz. Tehát keresse meg a város a főispánt, hogy a földmívelésügyi miniszternél eszközölje ki a víz sodrának más irányba terelését.

Végül a polgármester elrendelte a szavazást. A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát s az összes indítványokat elfogadta, kivéve a vashid építésére vonatkozókat.

Déli 12 óráig tartott a vita, melynek — azt hisszük — lesz hasznos eredménye s a bajon minél előbb segítve lesz.

Hirek.

* **Személyi hir.** Latinovits Pál főispán Zentára utazott a leszakadt tiszai hid ügyében, hol személyes tapasztalatokat óhajt szerezni az ottani viszonyok és állapotokról. A főispán szerdán Zomborba érkezik, honnan rövid tartózkodás után Budapestre fog utazni, hol naphosszat a város és vármegye ügyeit ritka energiával ügyszeretettel végzi.

* **Tiszti orvosi vizsga.** Budapesten a tiszti orvosi vizsgázó országos bizottság előtt folyó hó 19-én Dr. Kabos Márton gyakorló orvos, Dr. Sági Samu id. járás orvos és Dr. Donoszlovits Vilmos lapunk szerkesztője tb. vármegyei főorvos a tiszti orvosi vizsgát sikeresen letették.

* **Szinészet Zomborban.** A szintügyi bizottság Hauke Imre polgármester elnöke alatt tegnap ülést tartott. Fel lett olvasva Nyitra város polgármesterének átirata, mely várossal Zombor egy színi kerületet alkot, — mely szerint Nyitra város Mezey Béla Nyitrán élőyesen ismert társulatának óhajta adni az engedélyt a jövő színi szezonra. Deák Péter hiányos folyamodványát nem acceptálta Nyitra. Rövid eszmecsere után a zombori szintügyi bizottság elhatározta hogy csatlakozik Nyitra határozatához s annál kevésbé óhajta jövőre Deák Péter társulatát, mivel annak legtehetségesebb tagjai más társulathoz szerződtek — s Deák Péter őket nem is igyekezett más erőket pótolni. Szóval Deáknak nincs társulata még. Jövőre tehát Mezey Bélát ajánlja a szintügyi bizottság a közgyűlésnek. — mely azt valószínűleg el is fogja fogadni.

* **Latinovits Pál főispán zaklatása.** Vármegyénk köztisztviselőiben álló főispánját, kinek ajtója bárki előtt reggeltől késő estig mindig nyitva áll s a ki leereszkedő kedvességgel mindenkinék ügyes-bajos dolgát keresztényi türelemmel meghallgatja s ott is segít névtelenül, ahol nem is segít, — mégis akad sajtó organuma, aki türelmetlenségének ad kifejezést és oly ügyek elintézését követelve sürgeti, melyekben a főispánnak is a törvényes formákat respektálnia kell, türelmetlenkedőket a „Bácsmegeye“ és a „Bácskaer Volksblatt“ legutóbbi száma is figyelmezteti ennek helytelen voltára. — A „Bácsmegeye“ így ír, mely felfogást mi is nemcsak helyeslünk de némely sajtó organum kifakadásai ellen tiltakozunk, mert Latinovits Pál eddig többet tett és fáradt mint a mit legveresebb reményekkel bírók csak gondoltak is. Az Apatinban megjelenő „Bács-Brodgheer Zeitung“ és a „Zentai Híradó“ lázas sietséggel sürgetnek olyan ügyek elintézését, melyeknek a rendes retorton kell végig haladniok. E lapok jobb ügyhöz

méltó buzgalommal a főispáni hivatásnak oly felfogást tulajdonítanak, melyet a törvényes igazság szemle sehogys képes elviselni. A főispánnak az a kötelessége, hogy a vármegyei ügykezelést ellenőrizze, s ott ahol sérelem van, a jogorvoslás megadása iránt legott intézkedjék. Azt azonban senki se kívánhatja a mai gazdasági kormányzati rendszer tényezőitől, hogy némelyek furcsa passzióinak kielégítése végett embervadászatot rendezzenek. A bünyös megkapja öt megillető büntetését biztatás nélkül. Erre garancia Latinovits Pálnak rövid főispáni működése alatt számtalanszor megnyilatkozott erőnye. Hogy a főispán mily lelkiismeretességgel és emberi erőt föltúlhaladó buzgósággal teljesíti állásából kifolyó, felelősségteljes kötelességét, azt leginkább az a körülmény bizonyítja, hogy a megyei ügyek intézése főispánunkat annyira igénybe vette, hogy 4 hét óta kénytelen mellőzni a családi tűzhelyt.

* **Személyi hir.** Lapunk felelős szerkesztője Dr. Donoszlovits Vilmos egy hónapja távollét után haza érkezett s a lap szerkesztését ismét átvette.

* **Kinevezés.** Ternovszky József, volt pécsi pénzügyigazgatási titkár, ki most pénzügyigazgató helyettes pénzügyi tanácsos Zomborban, m. kir. pénzügyigazgatóvá lett kinevezve Szegedre.

* **Húsvéti szünet.** Ugy a zombori állami főgymnázium, mint a kereskedelmi iskolában a húsvéti szünetek március 22-én vették kezdetüket és tartanak április hó 1-ig bezárólag. A bizonyítványokat tegnap szombaton osztották ki, mely után a főgymnázium. katb. tanulói két napon keresztül a szokásos húsvéti lelki gyakorlatokat tartották meg.

* **Református isteni tisztelőt.** Husvét másodnapján, délelőtt féltizenegy órakor, a zombori ref. hívek számára ugvacsorával egybekötött isteni tisztelőt fog tartatni.

* **Meghívás.** Vettük a következő meghívást Van szerencsém uraságotól tisztelttel felkérni, miszerint a város régi kölcsöneinek konvertálását, ugy a város által felveendő beruházási kölcsönt illetőleg folyó évi március hó 23-án (vasárnap) délelőtt 10 órakor a városháza tanácstermében tartandó értekezleten meg jelenni szíveskedjék. Zombor, 1902. évi március 21-én. Hauke Imre s. k. polgármester.

* **A zombori új templom építésére** felügyelő bizottság örömmel hozza az érdeklődő nagyközönségnek szíves tudomására, hogy ez év folyamán áldozatkészséggel és buzgalommal nemeskeblű hölgyek és urak illetve intézetek a következő adományokra kötelezték magukat is illetve bőséges adományait nagyobb részben a bizottságnak már be is szolgáltatták. 1. Mayer Béla választott losonczi püspök ur két díszes mellékkoltárt állított fel Nep. Szt.-János és Szt.-Alajos titulusával. 2. Barna Ferencz ur és neje egy díszes lélekharagot adományoztak, 200 korona értékben. 3. Verési Károlyné urnő 300 korona értékben egy paduai Szt.-Antal szobrot készíttetett. 4. Mátrai Zsigmond ur és neje egy „mater dolorosa“ szobrot ajánlottak fel 300 frt értékben. 5. úv. Bosnyák Jánosné urnő pedig benyújtott egy 100 frt értékű művészi faragású fehér márvány szenteltvíztartót. 6. úv. Bieliczky Mária urnő kötelezte magát a főbejárati jobb oldalán egy fehér márvány szenteltvíztartó felállítására. 7. Hasonlóképen szenteltvíztartót úv. Uhlyarik Paulina urnő fog készíttetni. 8. Dr. Buday Pálné szül. Bogdánffy Janka urhölgy 150 frt értékben egy miséző kelyhet adományoz. 9. Buday Gergely ur pedig egy misemondó inget (alba) 30 frt értékben. 10. Falcione Lőrincz ur nemcsak fáradságtalan munkával vesz részt az építés

vezetésében, hanem nagy költség árán egy Szt.-Anna nevét viselő mellékkoltárt is állított fel. 11. Hasonló áldozatkészséget tanusít úv. Fernbach Antaló urnő, ki boldogult férje emlékére Szt. Antal titulusával szintén egy díszes mellékkoltárt állított fel. 12. Lein Adám ur felajánlott egy oltárterítőt, egy por ellen védő oltárterítőt, 2 drb oltárváncost, egy törülközőt, 2 ampolánt, egy csengettyűt és egy fémtálcazt. 13. Rados Márk ur egy Szt. Márk szobrot és egy 6 üléses padot. 14. Scherer Ferenczné urnő egy himzelt csengettyűtüző szalagot. 15. úv. Knézy Borbála urnő egy Szt.-Borbála és egy Szt.-Antal szobrárt. Ezenkívül pénzbeli adományait közvetlen a bizottságnak benyújtották: 1. A zombori takarékpénztár 1000 kor., 2. A zombori ipartestület 100 kor., 3. A zombori exportmalom 200 kor., 4. úv. Fernbach Bálintné urnő 400 kor., 5. Fernbach Erzsébet urnő 400 kor., 6. Fernbach Zsuzsa urhölgy 200 kor., 7. Schreiber D. és fiai urak Budapestről 200 kor., 8. Schlieszer testvérek 50 és 9. Dr. Huber Lipót ur 30 koronát. Mindezeket nyilvánosan közzétéve a bizottság a nemeskeblű adományozóknak ez uton is a legészintébb köszönetét nyilvánítja buzgó áldozatkészségükért azon óhaj kifejezése mellett, vajha ezen nemes példák a hívek és városunk lakosságának a további bőkezű adományozók felajánlására világító utmutatóul szolgáljanak. Felkérjük a mélyen tisztelt közönséget, hogy további adományainak felajánlásával a bizottság elnökehez fordulni szíveskedjenek, hol is a legnagyobb készséggel a szükséges felvilágosítással fognak nemes szándékaikban támogatatni. Az építkezési bizottság nevében: Hauke Imre s. k. elnök.

* **Gőzfürdőt Zombornak.** Azon felhívásunkat hogy Zomborban jéggyár létesítések nem tévesztette el hatását az arra hivatott egyéneknek és körükben — s örömmel regisztráljuk, hogy szerény nézetünket elfogadva azt meg is valósították. Most egy modern gőzfürdő érdekében indítjuk meg akcióinkat. Valóban nehéz eldönteni, mi égetőbb szükség — gőzfürdő e avagy világítás. Mi még inkább egy modern gőzfürdő mellett törünk lándszt első sorban is, — de ezzel egy modern világítás behozatalát egy milliméternyi távolságra sem akarjuk visszahelyezni. Mindkettő égető szükség — régi közhaj, — elsőrendű közegészségügyi szükséglet. A városnak első sorban kötelessége gondoskodni lakóinak egészsége felől, melyhez egy modern gőzfürdő — megfelelő zuhanyokkal és uszodával hathatós tényező gyanánt szükségesítetik. Két hónap előtt hiradással voltunk, hogy városunk polgármestere Hauke Imre megvalósítani törekszik, — illetve végrehajtani óhajta lapunk szerkesztőjének dr. Donoszlovits Vilmosnak 4 év előtt általános tetszés mellett egybanguag elfogadott indítványát: a város építtesen egy modern fürdőt. A tervek leérkeztek, az ajánlat tetszetős, a városra alig háromol valamely kiadás — s rögtön egy szép gőzfürdő uszoda stb. modern berendezéssel ellátott fürdőnek jut birtokába, mely legrosszabb kilátások mellett is önmagát kifizeti — de valószínűleg még szép hasznót is fog hajtani a városnak. Amint értesülünk már bérlő is kínálkozik aki 6 évre hajlandó lenne a fürdőt bére venni, — így biztosítva lenne a bérfizetés is. A fürdő helye még nincs véglegesen. Magunk részéről legjobbnak, legszebbnek, legalkalmasabbnak az Erzsébet ligetet ajánljuk, annak hátsó részében, Nyerne ezzel az egész városrész, — a liget élénkséget, a fürdőt meg a nélkülözhetetlen parkot már készen találja. Mint értesülünk, a tanács e napokban fog e fölött határozni s hiszszük pártolással fogja a legközelebbi közgyűlésnek bétérjeszteni. Ha e retortákon átmegy — a vállalkozók ígérete szerint a

a gőzfürdő szeptember 1-ére teljesen készen állna. Pompás új templom, szép liget, modern gőzfürdő, díszes megye palota — Zombor látványosságai közül tartozna az eddig elhanyagolt Bánát városrésze. Előrel

* Kinevezések. Az igazságügy-miniszter dr. Piskóty Ferenc nagykárolyi járásbíróági joggyakornokot a zombori kir. törvényszékhez aljegyzővé kinevezte. — A vallás- és közoktatásügyi miniszter Városvi Tivadart, az újjvidéki kir. kath. főgimnázium igazgatóját, jelenlegi minőségében a VII. fiz. oszt. 3-ik fokozatába nevezte ki. — A m. kir. honvédelmi miniszter Vén Antal díjtalan miniszteri fogalmazó gyakornokot segélydíjas miniszteri fogalmazó gyakornokká kinevezte. — Fabinyi Ferenc a szegedi kir. tábla elnöke Szemerey Zsigmond rétsági kir. járásbíróági díjas joggyakornokot a vezetéke alatt álló kir. tábla kerületébe joggyakornokká nevezte ki.

* Épül az új templom. Virág fakasztó tavasz kezdetével az új templom megkezdett munkáját is nemcsak a teljes erővel megfogják kezdeni. Sok bámulója akad tegnap egész nap a városháza udvarára szállított óriási vas szalab ablaknak, melyek az új templom tornyaiban lesznek beillesztve. A templom részére megrendelt téli famunkálatok java része elkészült, úgy hogy a külső munkálatokkal a belső is lépést tartva alapos a remény hogy templomunk az idén elkészül, — melynek beteljesüléséhez minden faktor buzgalommal közre működik.

* A kapitányság figyelmébe. A katolikus kis-temető és a sztapári ut között gödrök vannak; a temető felé eső részben mély árkok húztak, úgy, hogy ott kocsi át nem mehet. A gödrök és az árok a télen, valamint most is telve vannak vízzel. Miután a nép megszokta a kocsi-jával arra járni s ott figyelmetlenül jár, sokan arra hajtottak s mind ott rekedtek az árokokban, úgy, hogy a kocsi darabokban kell kiszedni. Ez történt 20 án is. A környéken lakó nép látja, de nem segíthet, mert sem csolnak, sem más készség nincs, a mély vízbe pedig nem mehetnek, pedig sokszor negyvenen is körül állják. Jó lenne oda sűrűn jelet állítani, hogy a tájékozatlanok figyelmeztetve legyenek.

* Lakoma Tápay István tiszteletére. Tápay István ny. vármegyei főpénztáros ünneplésére és tiszteletére, a koronás arany érdemkeresztel történt legmagasabb kitüntetés alkalmából, a „Magyar olvasókr“ és nagyszámú tisztelői szombaton este a „Magyar olvasókr“ helyiségében lakomát rendeztek. Tápay István egy negyed századot meghaladó időn át buzgó pénztárosa volt a körnek és annak anyagi részét önzetlenül szolgálta.

* Honvéd emlék leleplezése Bács-Külán. Lélekemelő hazafias ünnep folyt le B.-Külán f. hó 15-én a szabadságharc emléknapiján. Hatalmas obeliszk hirdeti Kúla közönségének hazafias áldozatkészségét, melyet márczius idusán avattak fel kellő ünnepi keretben — tengernyi nép jelenlétében. A dalárda énekelt, Deák Béla szép alkalmi beszédet mondott, — majd a temetőben Borovansky Gyula beszélt — költői lendülettel, igaz érzéssel fejtegetvén a nagy idők örök kegyeletét — mint hazafias érzelmeink ápolását s hazánkhoz való rendületlen ragaszkodásunknak alapját: Magasztalta Kúla lángoló hazaszeretét — s áldást mondott a nagy idők tanuinak emlékére. Végül dr. Hoffmann Károly kanonok költői szárnyalást beszéde zárta be az ünnepélyt, melyet több körökben vig poharazás mellett hangos dárídó követett.

* Zendülés Kis-Hegyesen. F. hó 17. és 18-án a kis-hegyesi lakosság valóságos zendülésbe tört ki, állítólag köve-

elte, hogy Császár Péter főszolgabíró függessze fel a községit jegyzőt és hogy helyezze vissza állásába Kiss György fel-függesztett községit bírót. A községházát a nép, megakartta ostromolni, de Császár Péter higgadt, körültekintő felszólítására a nép bár elégtelenül szétoszlott, — mivel megígérte, hogy kivánságukat figyelembe fogja venni. Amint onnan lapunkat értesítik a nép egyebeknél is el van keseredve, közel 70 ezer koronányi árvtári hiány miatt, melyet állítólag elkezeltek volna, — mely ügyben mult hó 6-án küldöttég is járt a belügyminiszternél. Ily esetek is bizonyítják, hogy mily életre való s üdvös eszmét valósít meg L a t i n o v i t s P á l főispánunk, midőn az árvtári rendezés e módját választotta, hogy a megyének rengeteg összegű kétes árvtári állapotát a helyszínen rendezze. Főispánunk ez egy tette is korszakalkotó munka, mely évtizedek súlyos hibáit és mulasztásait van hivatva rendezni s az árvtári bonyadalokat, — melyek már túl-hetlenek voltak, — végrelegesen s alaposan rendezni. Rákerül a sor Kis-Hegyesre is — s bizonyára a kedélyek megnyugtatósra s közmegelegedésre fojthat itt is a kiküldött bizottsági urak teendőiket megoldani.

* A gőzgép kezelők és kanzafűtők képesítő vizsgái Szegeden április hó 25-én délelőtt 9 órakor fognak megtartatni az alsóvárosi szivattyu telepen (a vasuti hid közelében.) A vizsgálati körvények külön felszerelve 6—10 nappal előbb kiadandók be a kerületi kir. iparfelügyelőséghez (Szilágyi utca 1 sz.)

* Karmester választás. A hód-sági férfi dalárda legutóbb tartott tisztújti közgyűlésén Brandecker István, a képzett zenészt karmesterévé megválasztotta. Az új karmester már meg is kezdte munkáját és nagy buzgósággal tölti be hivatását.

* Gőzhajó-közlekedés a Tiszán: Zentát érintik 1902. évben Vasárnap 7.45 órakor délelőtt lefelé Zimonyba. Hétfőn 8.45 órakor délelőtt felfelé Szegedre. Kedden — szünet Szegeden. Szerdán 7.55 órakor délelőtt lefelé Zimonyba. Csütörtökön 8.45 órakor délelőtt felfelé Szegedre. Pénteken 7.55 órakor délelőtt felé Zimonyba. Szombaton 8.45 órakor délelőtt felfelé Szegedre. Első menet. Szegedre márczius hó 22-én.

* A zentai leszakadt hid meg-támasztása. A hid még le nem szakadt, de szakadásnak indult második nyílásának megtámasztásához Gfrerer hibériói hozzáfogott. Egy uszályi hajót szerelnek most fel e cselra, melynek segítségével a hid második nyílásának innesső végét a hid-lábhoz erősítik.

* Állandó rovat. Zentáról írják: A tolvajlások mindjobbzan szaporodnak nálunk szálláson, városan egyaránt. — F. hó 15-én vrradóra Kálmán Mózes tanyai lakost rövidítették meg a tolvajok 2 lúddal és 5 tyúkkal. A gazda azonban fölébredt a zajra s már menekülő tolvajokra lőtt, az egyik el is esett. Rémülve szaladt be feleségéhez, hogy ő most embert ölt; de mire kijöttek lúdnak, tolvajnak híre sem volt. A puskavillanás fényénél megismert azonban az egyik tolvajt, Pilisi Pál kishegyesi lakost, kit a csendőrség letartóztatott. — Ugyanazon éjjel Despot Dezső tanyai lakóstól 6. drb. pulykát lopták el.

* Pénzhamisító banda Baján. Szenzációs felfedezést tett a minap a bajai rendőrség: Egy jól szervezett pénzhamisító bandára bukkantak ugyanis, amelynek tagjait jobbra bajai egyének. A banda műhelye egy Baja feletti dunai malomban volt, ahol egy koronásokat, tíz és húsz filléreseket gyártottak. A rendőrség a banda létezését már régóta sejté és egyes

gyanus alakokat jó ideje figyelemmel kíséri. Hétfőn több helyütt házkutatást tartottak. Részeleték e dologról ez idő szerint hiányzanak, mert közelebbi értesítést a rendőrség a vizsgálat érdekében titokban tart. Magán értesülésünk szerint azonban a vizsgálat számai messze Baja határain túl terjednek és rövid idő alatt több letartóztatás várható.

* Bácskai gazdák tanulmánytja. A délvidéki gazdasági egyesület f. hó 18 és 19-én tanulmány kirándulást rendezett. Ebben a kirándulásban bácskai gazdák is részt vettek. A kirándulókat Budaposten Blaskovich Ferenc orsz. képviselő, Tolna-Hegyészen pedig, ahol szarvasmarha kiállítás volt, Szállásy, Omge, tiktára kalauzolta.

* Rendőrfelügyelők. Az almási járás rendőrfelügyelőjévé Csongrády József, eddigi helyettesét választották meg. Az újjvidéki járásban pedig Hajdu Vojnick Gábor bajai csendőrörvezető lett megválasztva.

* Vásár. A vörösmarhi országos vásár f. é. április 1-én kedden lesz megtartva, a melyre mindennemű állat fel-felhajtható.

* Józsefnapja Apatinban. Folyó hó 19-én József napja alkalmával egy nagyszámú küldöttség tiszteltet a népszerű jegyzőnél. Ugy látszik, az ellene felemelt alaptalan vádak nem gyengítették egy cseppet sem népszerűségét. Vannak ugyan egynehányan — és éppen azok, kik Jellmannak a létüket köszönhetik, — kik kigyót-békát kiabálva, a jegyzőt egy kanál vízben szeretnének megfojtani, de hiába kiabálusk; mert végre az ellene folyamatban levő vizsgálat mégis csak kideríti, hogy Jellmann József kifogástalan tisztaközeli tisztviselő. Amint halljuk, a vizsgálat ma fejeződik be és eddig semmiféle rendtelenség hivatalában nem találtott. Arról is értesülünk, hogy Jellmann az Apatinban megjelenő „Bács-Bodroger Zeitung ellen a sajtóörög megindította.

(Beküldött.)

† **Tolnai Lajos** meghalt. Legéred-mesebb írónk egyike halt meg Budaposten a napokban. Tolnai mint lírikus költő kezdte s mint regényíró végezte. Műveit országszerte olvassák.

* Kegyes adomány. Tóth Márton földbirtokos és édes anyja, Boros Anna, a fájdalmas Szüzet ábrázoló szép szobrot és hozzá egy csinos Mária-trónust ajándékozta a zenta-tornyosi templomnak.

* Szomorú látvány a zentai hid. A leszakadt hidfő lehorgaszva nyúlik a vízbe. Allatta sedereg a 16 méter örvény. A hidfő környéke 50 méternyire el van zárva s egy rendőr áll mellette. Alladóan népsokaság nézi a pusztulást. A rakpart mellől 60 munkás talicskázza a földet, hogy a part falát ki ne nyomja.

* Szegényekházak negyénkben. Vármegyénk területén mindössze csak a következő néhány község tördök szegénykútyával, a mennyiben nem engedi azokat koldúlni és nyomorogni, hanem szegényházakat tart fenn. Ilyen szegényház van: Zentán, Begecs falun, O és Uj-Futakon, Piroson, B.-Topolyán, Szeghegyen, O-Moroviczán és Pacserón.

* Katonaszökevény. Vukovits Pál a 86. gyalogezred közlegénye megszökött a szabadkai helyőrségi kórházból. A rendőrség a sándori állomáson elfogta a szökevény katonát és Szabadkára szállította be. Miután a rendőrségben jegyzőkönyvet vettek föl vele, a kaszárnyába kísérték. Utközben ügyilkössági szándékkal egy villamos kocsi elé vetette magát. A veszélyt ideje korán észrevették és a kocsit megállították.

* Egykrajcáros napilap Bécsben. Nagy csemény elé néz a császárváros. E hónap utolsó hetében Neue Zeitung czímen egykrajcáros napilap indul meg. Ez az első krajcáros újság Bécsben, mert az utcai elárúsítás tilalma miatt nem akadt még vállalkozó, ki a tőzsdei elárúsításra, az olcsó árra merje alapítani újságot. Ez a lap félmillió alaptőkével indul meg, naponta kétszer fog megjelenni a Neue Freie Presse formátumában, 8 oldalnyi terjedelemmel. Külömben Ausztriában most erősen dolgoznak azon, hogy a kolportázs-tilalom végre megszűnjön. A esch képviselőék legutóbb közös memorandumot nyújtottak be a képviselőházhoz ebben a dologban.

* Általánosan ismeretes, hogy a csusz és köszvényes bántalmak legjobb gyógyszere a Zoltán-féle kenőcs, mely még a legnakacsabb csusz és köszvényes bajokat is néhány nap alatt meggyógyítja, mit számtalan elismerő és köszönő levél bizonyít. Üvegeje 2 K. Zoltán B. gyógytárában Budapestben.

* Földes-féle Margit-Crém. Nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is elismerik, hogy a Földes Kelemen aradi gyógyszerész által készített Margit Crém az összes szépiplőszerék között elsőrangú helyet foglal el. Pár nap alatt minden arcot üdít, fiatalít, finomít. Szepőt, kiütéseket, foltokat, ráncokat, és egyéb bőrbajzt eltávolít. Minden hölgynek nélkülözhetetlen. Nagy tegely 2, kicsi 1 korona. Szappan 70 fillér, puder (3 színbén) 1.20 k. Kapható a készítőnél és minden gyógyszerárban. Utánzatoktól óvakodjunk. 1.

* Áttérés és esküvő. A szabadkai szent Teréz templomban a napokban Wiener Ilona kisasszony, Wiener Soma bácsalmási ügyvéd szépséges leánya áttért az izraelita vallásról a római katolikus vallásra, azután pedig örök hűséget esküdött dr. Kopp István zentai kir. aljárásbírnak.

* A zentai hidbomlást budapesti újságok híre szerint az a földréngés okozta, a mely kedden éjfélt után Ó Bécsein és Bács-Földvárott nagy rémületbe ejtette a lakoságot. Ez a föllevés nélkülözli a valószínűséget. A földréngés 12 óra 40 perczkor történt, hidomlás pedig délelőtt 9.9-kor következett be. Külömben Zentán nem nyúlt a földréngés. Az okozta a hidszakadást, hogy a hidfő falazatát teljesen alámosta a víz; már a czölöpök, melyek a kövezetet tartották, kimozdultak helyükből, úgy hogy a vízben uszkaló kacsák a kövek alól a házából szedték a fergeket alacsony vizállás alkalmával. A megrendült falazat alatt pedig 16 méter mélységű örvény tántogott szédítő sodorral. Ez okozta a hid leszakadását.

Sürgöny.

Tisza Kálmán haldoklik.

(Budapest, márcz. 22. — A „Z. és V.” eredeti távirata.)
Tisza Kálmán, a nagy államférfi haldoklik.

Tisza Kálmán, aki a mult téli influenzája óta tökéletesen nem tudta visszanyerni egészségét és sokszor hónapokig a szobát őrizte, napok óta ismét súlyos bajával küzdött. Ma azonban hirtelen válságossá lett állapot, többszörösen elvesztette eszméletét és állandóan lélekzési nehézségekkel küzdött.

A déli órákban nyilvánvalóvá vált, hogy a hosszas betegségétől agyonkínzott idős férfinak meg vannak számlálva órái. Magát a királyt is így

értesítették a beteg állapotáról, s a család tagjait is táviratilag hívták az immár haldokló Tisza Kálmán ágyához.

Az esti órákban elterjedt már fővárosszerbe halálhíre is. A nagybeteg állapota délután sem javult. Háromnegyed öt órákor még mindig változatlanul válságos az állapota.

A külföld magyarjai és az Export.

Az európai nemzetek között, melynek fiai künn a külföldön, akár a kontinensen, akár az óceánok másik oldalán élnek, a magyar nemzet az első sorokban áll. Legalább másfélmillióra tehető azok száma, akik kivándoroltak ebből a hazából, nem új hazát keresni, oh nem! Mert aki ebben a hazában látta meg az Isten napját, aki itt töltötte el ifjuságát, az akármerre vitte is a sors, forró szerelemmel gondol vissza az elhagyott édes hazára. Másfélmillió magyar azért küzködik künn az idegenben, hogy megkeresse napi kenyerét.

Ők, szegények, nem feledkeznek meg a hazáról, de a haza, sajnos, megelégedezik róluk. Idehaza, az intéző körök követik el azt a véghetetlen nagy mulasztást, hogy a külföld magyarjaival nem törődnek semmit, akár boldogul az idegenben a mi hazánk fia, akár elzüllik, éhen hal, oly keveset törődnek velük az intéző körök és az osztrák magyar konzulátusok, akár a Grönland eszkimóival.

Más nemzetek, a németek, angolok, francziák s még a spanyolok is a nagy morális kötelességet a külföldön élő fiaikkal szemben nemcsak, hogy nem rázák le, hanem egész tekintélyüket latba vetik, százezreket és százezreket áldoznak évente, hogy a külföldön élő földieket összetartsák, támogassák, megmentsék és fentartsák a haza ezéjaira. Peldának okáért Amerikában a nemzeteknek világlapjaik vannak s olyan szövetségük, mely az Unió kormányával szemben is minden alkalommal érvényre juttatja az Egyesült államokban lakó német származású állampolgárok érdekeit. Persze ha'ja német birodalom külügyi hivatalai minden tekintetben nem támogatná e szövetséget, illetve, ha maga a német birodalom nem állana mögötte, az ugyan keveset nyomna a latba.

Valami félmillió magyar él az Egyesült Államokban teljesen elszakadva a magyar hazától. Még csak annyira sem törődnek velük, hogy megmentsék őket azoktól a sajnos magyar származású szédelőktől, akik rajszámra lepik el a kikötött hajót érkezésekor. Arról pedig, hogy konzulátusaink, illetve azok vezető emberei társadalmilag is arra törekednének, hogy a magyarok helyzetén erkölcsileg lendítsenek, arról szó nincs. Ami egyesületük, apró lapjuk van az Egyesült Államokban a magyaroknak, azok csak tengenek-lengenek valahogy. Elnek, halnak, boldogulnak vagy elkallódnak a magyarok az idegenben, anélkül, hogy ez a nagy haza még az újat is megmozgaltá értük.

Másutt, az egész világon, még rosszabbak az állapotok.

A mulasztásért a felelősség első sorban a konzulátusokat, illetve a külügyminiszteriumot terheli, de talán még nagyobb az a mulasztás, melyet a magyar kormányok követnek el évtizedeken keresztül.

Nemcsak véreink pusztulnak el, nemcsak Magyarország tekintélyét a külföldön ássa alá ez az állapot, hanem az egyáltalán nagy anyagi kárt is okoz nekünk.

Folyton panaszkodunk amiatt, hogy nincs exportja a nyersterményeinknek. Nyersterményeinket helyes kereskedelmi politikával az egész világon elhelyezhetnők a legjobb árakon, ha szervezve lennének a külföldön, különösen az óceánon túl azok az intézmények, melyek az exportálást közvetítik.

Ezeket az intézmények gyorsan és a lehető legolcsóbban lehetne megteremteni a külföld magyarjaival. Nem kell más, csak minden nagyobb városban, ahol néhány magyar él, magyar egyesületet szervezni, mely a konzulátus hivatalos védelme alatt állana. Az egyesületeket kész örömmel csinálnák meg idegenben bolyongó véreink, ha ebben hazulról az illetékes körök csak erkölcsileg is támogatnák őket.

S ezekkel az egyesületekkel aztán nagyon szépen meg lehetne teremteni a magyar export közvetítő intézményt, mert maguk az egyesületek lennének a közvetítők. Dupla célú lehet ezáltal elérni. Exportot, nagy reményekre jogosító exportot teremthetnénk nyersterményeinkből, s ekiszteenciát, vagy legalább is tisztességes mellékkeresetet tudnánk teremteni azon külföldön élő magyaroknak, akik egyéb híján a közvetítéssel foglalkoznának. S megtartanák mosta haza számára megteremtenők az erős kapcsolatot az országokon keresztül.

Törvénykezés.

§. Választási bünper folyt ma a zombori törvényszék előtt. Jovánovits Miklós budapesti fiatal ember, akinek Zomborban vannak rokoni, választások előtti napokban Zomborban volt, és egy este beállított Kuluncsits Márkó zombori szavazóhoz, ahol állítólag arra akarta rábírni a házigazdát, hogy szavazzon Drakulicsra, mondván, hogy ha kell „adunk pénzt, fizetünk aldomást, vagy kifizetjük az adóját”. — A választó azonban nem akart színt vallani, és később, mint vallja, Széchenyire szavazott. — A kudarcz után Jovánovits elhajtott, és a nála lévő fegyverrel kétszer lőtt az utcán. A választói jog megsértése és testi épség elleni kihágás miatt emeltek ellene vádat. A törvényszék azonban dr. Patay Sándor védő álláspontját elfogadva, felmentette a vádlottat és csak a lövés miatt ítélte el 10 kor. pénzbüntetésre. Az ügyész Kerekes János felelősséget.

Irodalom.

— *Kis Élelzap.* Nemrég hiteles kimutatás jelent meg arról, hogy a „Kis Élelzap” a legoltrajtottabb élelzapja Magyarországnak. Ez abban lőli magyarázatát, hogy a lap rendkívül gazdag tartalmával és művészi kiállításával felülmúlja az összes hasonlóan új lapokat és amellett hihetetlenül olcsó az előfizetési ára. Negyedévre csak 2 kor, 40 fillér. A „Kis Élelzap”-nak nem szabadna egyetlen nyilvános helyen sem hiányoznia, mert a lap kiadói-

vatala még sok kedvezményt is nyújt, amennyiben minden új előfizetőnek újságtartót vagy mappát vagy egy fali naptárt ingyen küld és mindent elkövet, hogy nagyszámú előfizetőt ki is olgátsa. A most meginduló évnegyed rendkívül érdekesnek ígérkezik, mert ebben az évnegyedben közli meg a szerkesztőség a pályadíjat nyert humoreszkek és versök közlést.

Laptulajdonos: **Öblát Károly.**

A zombori vonatok érkezése és indulása.

Ervényes 1901. évi október hó 1-től.

Érkezés.	Indulás.
Szabadka felől.	Szabadkára
6 óra 46 percz regg.	4 óra 44 percz regg.
3 „ 34 „ délután	11 „ 30 „ délelőtt
8 óra 34 percz este	8 „ 35 „ este
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
7 óra 22 percz este	8 óra 22 percz regg.
Gombos felől.	Gombosra.
11 óra 23 percz délel	3 óra 41 percz délu.
8 „ 15 „ este	7 „ 00 „ reggel.
Gyorsvonat:	Gyorsvonat:
8 óra 18 percz regg.	7 óra 26 percz este.
Baja felől.	Bajára.
3 óra 23 percz d. u.	7 óra 05 percz reg
6 „ 25 „ reg.	4 „ 05 „ délután
Ujvidék felől:	Ujvidékre.
6 óra 30 percz regg.	2 óra 55 percz reg.
11 „ 18 „ délelőtt	6 „ 51 „ „
7 „ 00 „ este	3 „ 51 „ délután

Nyilttér.)*

„Henneberg-selyem“

— csak valódi, ha közvetlen tőlem rendelik — blous sokra és ruhákra fekete, fehér és színes, 60 krajczártól 14 frt 65 krig méterenknt. Mindenkinek porto- és vámmentesen házhoz. — Minták postafordulattal. Dupla levélp rító a Schwaeizba.

HENNEBERG G. selyem-gyáros
(es. és k. udvari szállító) ZÜRICH.

Dr. Márton Imre Ujvidék

volt budapesii kórházi orvos urologia és bőrgyógyászatban specialista.

Lakása: Fő utca 6. sz. 1-ső em.

Rendel: d. e. 11—12. d. u. 3—5.

*) Ezen rovatért nem felel a szerk.

TROPON tápláló és erősítő szer, jobb és legolesőbb fehérnye-készítmény, kapható a következő alakokban.

TROPON por-alakban, a hus legláplalóbb része, tiszta fehérnye, ételekhez keverve tápláló erejüket sokszorosan fokozza.

VAS-TROPON egyesíti magában a vas vérképző és a fehérnye izomerősítő hatását. A vérszegénység, sáppadság, ideggyöngeség legjobb orvosszere.

TROPON-CACAO a legtáplálóbb reggeli ital, tiszerte táplálóbb, mint a közönséges cacao, melynek legfinomabb fajtájával készül.

TROPON-GYERMEK-TÁPLISZT a legtartalmasabb és legmegbízhatóbb gyermek-táplálék. Egyedüli igazi pótszere az anyatejnek. Nagy Tropon (fehérnye) tartalma következtében tápláló ereje nagyobb, mint minden más tápliszttal.

Kaphatók minden gyógyszerárban.

Globus tisztító kivonat

Legjobb fémtisztító szer

10, 16 és 30 filléres dobozban mindenütt kapható, hol plakát látható.

Egy kísérlet után sohasem veszünk mást.

Feltaláló és egyedüli gyáros:
Fritz Schulz jun. r.-társ. Eger és Leipzig.

Ügynököket

keresünk, kik az itteni piacon és a környéken kitűnő minőségű meszet tudnak nagyobb mennyiségben **olcsó áron** eladni. Ajánlatokat kérünk továbbítás céljából a következő címre:

A „PÉCSI NAPLÓ“

kiadóhivatalának

P É C S E T T.

„Vállalkozó“ jelige alatt.

Legfinomabb és legtáplálékosabb levesextract és józamatu étel-pótlék

SITOGEN.

Tulhaladja tudományos vizsgálat szerint, minden huskivonatot, leves-fűszert és efféléket jó zamatban, táperőben és fele oly olcsó.

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában, csomege- és gyarmatárutletben

Próbafazék 65 gr. 1 kor., próbapalaczk 65 gr. 60 fill

A Sitogen-kivonat részvénytársaság osztr. m. képviselője.

HOFFMANN S. BUDAPEST, VIII., Népszínház-u. 38

Hirdetések

felvételnek legolesőbb árak mellett lapunk kiadó-hivatalában.

Permanens képes levelező-lap kiállítás.

Hecht Mór

képes levelező-lap központi áruháza, könyv-, zenemű- és papírkereskedése

„az új képes levelező-laphoz“

ZOMBORBAN,

Trefort-utca, a gőzfürdő átellenében.

Legnagyobb és legszebb választék. Bámulatos olcsó árak.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Vidéki megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen eszközöztetnek.

Minden nap újdonságok érkeznek a külföldről.

GRAND PRIX PARIS 1900

CHOCOLAT SUCHARD CACAO

TISZTASÁGÉRT KEZESKEDÉST KÍTUNÓ MINŐSÉGET

A női szépség előrésére, tökéletesítésére és fenntartására legkínálóbb és legbiztosabb a

FÖLDES-féle MARGIT-KRÉM

mely vegytiszta, sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz, teljesen ártalmatlan és zsírtmentes.

Törvényesen védve.

Ezen világhírű arczkenőcs pár nap alatt eltávolít szepőt, májfoltot, patánást, bőrkéreg (Milósser) és minden más borbajt. Kisméltja a ráncokat, redőket, hümöbelyeket és az arcot fehérre, simává és üdévé változtatja.

Legkínálóbb óvszer a nap és szél befolyása ellen.

Ara: kis tégely 1 kor., nagy tégely 2 kor., Margit hölgypor (3 féle színben) 1.20 k., Margit szappan 70 fill., Margit fogpép (Zahn pasta) 1 kor., Margit arcovíz 1 kor.

A közönség megrázkóztatását célzó utánzatoktól óvakodjunk!

Postán utánytellel vagy a pénz előzetes beküldése után küldi a készítőt:

FÖLDES KELEMEN, gyógyszerész, Arad

Kapható minden gyógyszerárban, drogeriában és illatszerekkereskedésben.

Főraktár: Mihályovits István és Schwarz Emil gyógyszerárban. B

KLYTHIA A BOR APOLÁSÁRA

Az arczból szépi-**RIZSPOR** tésze és finomítása. egelegánsabb toilettet-, bül- és szalon-puder fehér, rózsaszín vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elsmerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz

Taussig Gottlieb

cs. és kir. udvari toilette-szappan és illatszergyár, BÉCS I., Wollzeile 3. sz.

Kapható Zomborban: Weidinger S. és Zs. kereskedő-czégnél.

Oh ja

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái,

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.

Doboza 1 korona és korona.

Próbadoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktár:

Megfojt ez az átkozott köhögés!

„NADOR“ GYÓGYSZERTÁR Budapest. VI., Váci-körút 17.

Éljen!

Egger mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Zomborban: Mihályovits, István Schwarz Emil, Tárczay István, Temesváry J. gyszertárakban.

Rác György

Jolánföldi szőlő-oltványtelepe és kertészetében, Kula, Bácsmegye, julányos áron kapható szokványminőségű, fajtiszta, Rupestris Monticola és Riparia Poralis alanyu gyökeres fás oltvány, sima zöldoltvány, Othello öntermő, amerikai vad szőlővessző és európai szőlővessző Gyümölcsfák, alma, és körte-vadonczok, útszéli lák é

Maclura aurentiaca

a legjobb és legellentállóbb élő kerítés, végre Gleditsia élősvény. Árjegyzék kívánatra küld az INTEZŐSÉG.

Stabil-gépész

állást keres gőzmalomba, téglagyárba, vagy uradalomba. Nagy esztergapaddal is rendelkezik, javít mindennemű kázanokat, gépeket, stb.

Czim a kiadóhivatalban.

KWIZDA féle Korneuburgi marha táppor

Etréndi szor lovak, szárvamarhák és juhok részére. 50 év óta a legjobban isztállóban használtban van étvagy — hiány a rossz emésztésnél, a tej javítására és a tehének tejteljőképességének fokozására, csontöréknél. — 1 doboz ára 1 korona 40 fillér, 1 doboz 70 fillér. Csak a fenti védjeggyel valódi. Kapható minden gyógyszerárban és gyógyszerkereskedésben. Főraktár: Kwizda Ferenc János, cs. és kir. osztr.-magyar, román királyi és bolgár fejedelemi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, Bécs mellett.

F E R E N C Z

(pálinka sósborszesz)

Vértes gyógyszerész-féle

használatban a leghatásosabb. Feltetlen tisztasága következtében egy külső mint belső használatra mindegyiknél legjobban alkalmas, különösen is a most annyira kedvelt gyomóröszzerre (massage). Kínáló sikerrel használtatik közhvény, eszt, meghülés ellen, benuulasok, ficzomoknál, gyuladák és kelésnél, továbbá a fejbőr erősítésére, valamint a száj tisztítására, belsőleg gyomoröros, rosszlettel, fejfájás stb. ellen. Katonák, vadászoknak, turistáknak, levélhordóknak s általában sokat gyalogolóknak nélkülözhetetlen. Valodi csak a mellékelt névjeggyel. — Egy üveg 30 fill. 1 és 2 kor. Kapható gyógyszerárakban, drogeriákban, fűszerekkereskedésben. Zomborban: Dörfler Antal, Hay Ignát, Ifj. Heinalhofer Robert, Lugumerszky Plátó, Markovits György, Nikoltis István, Sredoje Gargurov és Weidinger A. & S. egyáltalán ott, hol plakátok a fenti védjeggyel láthatók, valamint közvetlen:

Vértes L. Sas-gyógysz. Lugoson.

Kovácsolt szőlőmetsző ollók.

Ojtó { Kések, Gummiszalagok, Pamut, Dagók, Fogók

Szélőcsomagoló vászon, a legjobb minőségben és gyári árban kapható

SCHOTTOLA ERNÖNÉL

Budapest Andrassy-út 2. sz.

Árjegyzék és mintók kívánatra ingyen és bérmentve.

A Richter-féle
Liniment. Caps. comp.
Horgony-Fain-Expeller

egy régi kipróbált hájiszer, a mely már több mint 33 év óta megbízható bedörzsölési alkalmaztaták köszvényét, csúznál és megbiléskétel. Intés. Silányabb utánaatok miatt bevásárlások óvatossak legyünk és csakia eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” cégjegyzéssel fogadjunk el. — 80 f. 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és tarsa, csász. és kir. udvari szállítóok. Rudolstadt.

Nem közönséges borostyán vagy borszeszlakk, hanem könnyen illó készítmény szép fényvel, erős elfedő hatással és gyors száradással. A padló kiválóan elegáns külsőt nyer.

Uj Nagyszerű Uj maz padlóra, falakra, bu-torokra, stb.

EOLIN-LAKK

törvényileg védve.

Befödi a régebbi fényező-seket, kapható 5 féle színben.

Azonnal szárad szagtalan.

Szín és fény egy behuzással.

Tartósság szavatolva.

Sodronyüveg!

Üveg-árcsökkentés, falsó-üvegekre, padozatokra stb.
Elpusztíthatatlan és tűzmentes
A jelenkor legjobb üvegező anyaga.
A Jelenkor legjobb üvegező anyaga.
F. A. SACHS & CO. BREITENBURG
VORM. FRIEDR. SIEMENS
NEUSATZ (Csehszlovákia)

Másnemű gyártmányok:
Mindenféle üveg üvegzárak, belgial és német táblaüveg öntött, üveg égetett üveg (szabadalmazott üvegbetű stb.) Stanzüveg (szabadalmazott üvegbetűk.)

Legolcsóbb bevásárlási forrás e szakmában.

DEUTSCH MÖR

órá- és ékszerész Zombor, a takarékpénztár mellett.

Dús választék mindennemű fal- és zsebórákban, továbbá nagy választék ezüst és arany ékszerben, ugyisintén legfinomabb China-ezüst árúban.

Javítások legolcsóbban és legpontosabban eszközöltenek. Uj óráért és javításokért 1 évig kezeskedem.

Veszek és becserelek drága-követ, öreg arany és ezüstöt a legmagasabb árban.

Minden arany és ezüst tárgy állami fémjellel van ellátva.

Ispánovits Márk

mű-selyem-festő és vegyészeti ruha-tisztító.

Üzlet:
Róm. kath. templom épületében,
a m. kir. posta átellenében.

ZOMBORBAN.

Lakás és műhely:
a Flórián-utczáról Uj-utczában,
a volt sörfőzde átellenében.

Uj üzlet megnyitás.

T. cz.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy Zomborban, 1902. évi február 20 án a legujabb külföldi gépekkel berendezett mű-, selyem-festő és vegyészeti ruha-tisztító intézetet nyitoltam; párizsi rendszer szerint.

Budapesten, Bécsben és a külföldön szerzett bő tapasztalataim folytán képes vagyok a megbízásokat úgy teljesíteni, mint bármelyik fővárosi gyárban. Az idej legujabb divatszínek megérkeztek dús választékban.

Még eddig senkinél nem létezett! Uri ruhákból a fényt kivesszem és egyuttal ki is javítom.

Elfogadtatnak mindennemű festésre és tisztításra: férfi ruhák és bármily gazdagon díszített női ruhák, egyház öltönyök, egyenruhák, gyermek ruhák egészen vagy szétféjtett állapotban, bársony, plische, festős, tisztítás, gőzölés és mintázásra (mely mintákból száznál több áll, a n. é. közönség rendelkezésére,) továbbá himzések, csipkék, asztalterítők, ágy és asztalterítők szőnyegei, butorszővetek, csipkés és tunisz-függönyök, mindenféle úgy festetik mint tisztítatik. Selymek, kendők, szalagok, prúmezetek, gazir, damaszt, atlasz, szatin, vattázott szövetek és paplanok, napernyő, esernyő, tollak, koztyúk, végre arany- ezüst és gyöngy-himzések.

Minden bármily folttól vegyileg tisztítatik és teljesen feljuttatik.

Pestetni lehet bármily gyengéd színre.

Gyászra szánt szövet ruhák 12 óra alatt festetnek feketére.

Igyekezetem oda fog irányulni, hogy jó és pontos kiszolgálás és a legutányosabb árak mellett t. megbízóim becses pártfogását kiérdemeljem.

Vidéki megbízások pontosan teljesítetnek. Postacsomagolást nem számítok.

Kérem a czimre figyelni.

Kiváló tisztolattal
ISPÁNOVITS MARK,
kelme-festő és vegyőtisztító.

